

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ПОСТАНОВКАТА
НА ПИЕСАТА "ВСИЧКО В ГРАДИНАТА" ОТ ЕДУАРД ОЛБИ, РЕЖИСЬОР -
ЕНЧО ХАЛАЧЕВ, ХУДОЖНИК - АТАНАС ВЕЛЯНОВ. 6 юни 1973 г.

Художественият съвет проведе заседанието си след като
гледа генералните репетиции и на двата състава изпълнители.
На сутрешната репетиция на II състав от художествения съвет
ПРИСЪСТВУВАХА:

1. Енчо Халачев
2. Орлин Орлинов
3. Севелина Гьорова
4. Илияна Друмева
5. Сава Хашъмов
6. Петко Карлуковски
7. Николай Николаев
8. Любомир Кабакчиев
9. Георги Раданов
10. Виолета Бахчеванова
11. Никола Динев
12. Емил Стефанов
13. Ганчо Ганчев
14. Виолета Минкова
15. Кирил Неделчев
16. Банчо Банов

На вечерната репетиция на I състав

ПРИСЪСТВУВАХА:

1. Енчо Халачев
2. Орлин Орлинов
3. Севелина Гьорова

ОТСЪСТВУВАХА:

1. Кръстьо Мирски
2. Моис Бениеш
3. Таня Масалитинова
4. Владимир Каракашев
5. Юлиан Вучков
6. Камен Зидаров
7. Божидар Божилов
8. Иван Чипев
9. Филип Филипов

ОТСЪСТВУВАХА:

1. Кръстьо Мирски
2. Моис Бениеш
3. Илияна Друмева

4. Сава Хашъмов	4. Владимир Каракашев
5. Петко Карлуковски	5. Камен Зидаров
6. Николай Николаев	6. Божидар Божилов
7. Любомир Кабакчиев	7. Иван Чипев
8. Таня Масалитинова	8. Филип Филипов
9. Георги Раданов	
10. Виолета Бахчеванова	
11. Никола Динев	
12. Емил Стефанов	
13. Ганчо Ганчев	
14. Виолета Минкова	
15. Юлиан Вучков	
16. Кирил Неделчев	
17. Банчо Банов	
18. Александър Гетман	

На заседанието на художествения съвет ПРИСЪСТВУВАХА:

1. Александър Гетман
2. Орлин Орлинов
3. Севелина Гърова
4. Банчо Банов
5. Никола Динев
6. Атанас Велянов
7. Кирил Неделчев
8. Георги Раданов
9. Сава Хашъмов
10. Николай Николаев
11. Ганчо Ганчев
12. Таня Масалитинова

13. Александър Григоров
14. Енчо Уалачев
15. Емил Стефанов
16. Любомир Кабакчиев
17. Юлиан Вучков
18. Петко Карлуковски
19. Виолета Бахчеванова
20. Андрей Чапразов

Вн

ОТСЪСТВУВАХА:

1. Кръстьо Мирски/ прави постановка в Лайпциг/
2. Моис Бениеш/ гостува със студентите си от ВИТИЗ в Братислава,
3. Илияна Друмева
4. Виолета Минкова
5. Владимир Каракашев
6. Камен Зицаров
7. Божицар Божилов
8. Иван Чипев
9. Филип Филипов

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Другари, предстои ни премиера. Премиерните дати вече са фиксирани: премиерата за I състав е на 8 юни, за II състав - на 10 юни. Вие днес видяхте и първи и втори състав, а някои от вас, струва ми се, са гледали и по-ранни репетиции. Имате думата за изказвания по постановката, по режисьорското решение, по защитата на образите, по художественото и политическо звучене на спектакъла. Считаю, че нещата, които ще се кажат днес и препоръките, които ще направите, ще имат значение за

спектакъла едва след неговата премиера, защото до премиерата технически е невъзможно да се правят каквито и да било поправки. Утре сутринта от 10 часа първи състав има представление с публика и журналисти от столичния печат, след което ще се проведе пресконференция. Така че ще ви моля, да се изказвате главно по онези неща, които биха могли да внесат известно подобрене и за изпълнителите и за пълното узряване на спектакъла.

НИКОЛА ДИНЕВ. Днес на мен ми е много леко да говоря. И сутрешното и вечерното представление са чудесни. Искам да повторя това, което казах при приемането от художествения съвет на пиесата "Всичко в градината" - пиесата е прекрасна. Тя е прекрасна, но два пъти по-хубаво се играе от нашите артисти. И постановъчната работа на режисьора, и изпълнението на колегите, и декора на художника - всичко е много чисто. На сцената се води изключително изяснен диалог, изпълнен с голямо професионално майсторство. Диалогът е просто като музика! Смятам, че цялото представление е чест за нашия театър.

ГЕОРГИ РАДАНОВ. Наистина и в двата състава има високо професионално майсторство. Аз сега няма да говоря за работата на режисьора. Имам само една малка забележка. И сутринта и вечерта като гледах, не знаех кога точно ще почне спектакъла. Много е дълга тази предварителна нагласа и ходене по сцената на Ети Минкова зад спуснатите щори. Трябва да има един стоп, който да концентрира вниманието на публиката. Не са нужни тези предварителни нагласи с ходене, че с лягане, че чак тогава се затъмнява осветлението. Нека спектакълът си почне естествено - затъмнява се сцената, почва мелодията, Ети влиза, осветление и да поч-

не действието. Само така ще се спре вниманието на публиката. Иначе този спектакъл се гледа с удоволствие и аз мога да го гледам още четири-пет пъти, така както другарят Гетман обича да гледа "Боряна". Удоволствие е да слушаш как хубаво говорят колегите. Аз им се възхищавах - с колко малко средства, какво правят!

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА. Мисля, че и сутрешното и вечерното представление достойно оправдаха приемането на тази пиеса в нашия репертоар. В спектакъла звучи граждански патос, лишан от натрапчивост и дидактика. Хареса ми това как репликите се застъпват без да личи някаква преднамереност. В режисьорската концепция не е търсена натрапчивата отчетливост на социалното, но в него е повярвано и социалното на пиесата звучи в цялата си дълбочина. В спектакъла са се родили сложни взаимоотношения и чрез тях се излъчва отрицанието ни над този свят. Разликата между двата състава е чувствителна в полза на тази вечер. Жоржета Чакърва води ролята си в един твърде сатиричен план, с прекалено много гримаса, с една острога...

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Играе с озлобеността на оса.

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА. Ще ми се жените от трите двойки на гостите да играят по-съсредоточено, да бъдат по-сериозни в тези обстоятелства. Имам предвид най-вече Ангелина Сярова и Дора Глинджева и по-малко Адриана Андреева. Не мога да не призная, че мъжете в двойките на гостите са по-добри. Не съм съгласна с решението на сцената на убийството. Защо тя трябва да се извършва така дискретна с падането на тази завеса от щори. Струва ми се, че тук трябва да се намери едно по-друго решение на цялата сцена. Финалът също не ме удовлетворява с това

шествие на Джени и Ричард към градината. Аз разбирам символа на режисьора, че те тръгват и потъват в тъмнината на градината, в чиято красота е погребан вече един труп, но финалът, така както е по автор е даден по-тънко. Тук авторът преплита и трагичното и комично-ироничното, като оставя Джени и Ричард в стаята, където е материализация за тях призрак на Джек. Искан да подчертая успехът на нашите колеги. Андрей Чапразов ^В тази роля открива духовното богатство на ~~жжжжжж~~ образа, през цялото време е абсолютно достоверен и съумява да прокара, в същото време една тънка човешка и актьорска оценка на героя си, на обстоятелствата и хората в тях. Неговата роля е интелектуално мощно изведена. Виолета Минкова в ролята на Джени е намерила драматична дълбочина. В сцената след убийството даже лицето ѝ побледнява. Линията на Кабакчиев в ролята на Ричард е много точна с тази ирония и самоирония. Той носи с образа си и лириката на една любов, която се прекършва между нерешените проблеми на тяхното битие. Затова неговият образ е по-нюансиран и в драматизма и в изобличението си. Киселички в същата роля засега носи все още фактологията на образа, но той дава и една надеждна заявка за него. Виолета Бахчеванова е категорична в госпожа Тут, събрана, провокираща. Лили Попиванова в същата роля в първата сцена е добре, но в третата изтървава нещата. В общото решение на образите прави впечатление тяхното добро ненаатрапчиво извеждане. На мен лично ми липсва острота в някои мизансцени, които да подчертаят и разшифроват режисьорската мисъл като например мизансцена, когато всички са събрани около масата срещу момчето, когато става дума

за расовите проблеми. Любо Киселички все още много кряска, вика и му трябва повече нюанси.

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ. Това за него е все още голяма задача, но действително той дава сериозна заявка за добър образ.

БАНЧО БАНОВ. Преди всичко искам да кажа, че "Всичко в градината" е значителен и ярък успех за нашия театър. Бих искал да започна изказването си с пиесата, която е вярно прочетена и разкрита от постановчика. Това е пиеса трудна за поставяне, въпреки че сюжетната ѝ линия е позната. Така или иначе, при всичките си качества, това е една измислена пиеса, нещата в нея са доста нагласени и въпреки това и постановчикът и актьорите я поднасят с голяма жизнена достоверност. Авторовият текст е подплатен с голяма емоционална наситеност и точност. Спектакълът тече във великолепен ритъм. Бих защитил решението със спусването на щорите при убийството в трета картина. Енчо е наситил сцената с такова настроение зад тези спуснати щори, че това ме убеждава. Всички тези ужасяващи престъпления в този морално нечистоплътен свят на буржоазията стават под формата на благопристойност и благоприличие. Престъплението се крие, извършва се в пълна изолация, външния поглед не може да проникне зад спуснатите щори на буржоазното семейство. Това решение от друга страна показва и известната нереалност на тази сцена, демонстрира художественото обобщение и присъда над този свят, разделя го от нас. Моето мнение за Жоржета Чакърова се отличава от това на Севелина Гьорова. Аз я харесвам - тя изгражда ролята си в друг план. Нейната Джени

е невротизирана, ударена от това общество жена, тя се задъхва в неговия ритъм, в стража си да не изостане от другите, потреблението при нея е самоцел, то е благоприличието пред обществото, тя е в плена на инерцията, която я влечи към престъплението. Жоржета Чакърва провежда ролята си точно, с нерв и майсторство, изгражда я в по друг стил. Виолета Минкова също има голям диапазон в майсторството си, но тя повече ограничава героинята си в семейния кръг. И двете изпълнителки са добри в ролята на Джени, и двете правят добре изпиано ролята си. Това е спектакъл достоен за марката на Народния театър. Няма да говоря за майсторството на Кабакчиев, Чапразов, Бахчеванова. Искам да кажа две думи за Николай Николаев.

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА. Той ни доказа, че възрастта на сцената е въпрос на майсторство.

БАНЧО БАНОВ. И това действително е майсторство от голяма класа. Двойките на гостите са действително детайлирани, но не мога да не се съглася със Севелина за жените. Мъжете играят значително по-добре.

ГЕОРГИ РАДАНОВ. Просто ми се ще да дублирам Черкелов.

НИКОЛА ДИНЕВ. А аз - Чапразов.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ. Както е бременна Дора Глинджева и трябва да се подменя, що пък да не подменим и мъжа й. /Смях/.

ОРЛИН ОРЛИНОВ. Смятам, че тази постановка наистина е успешна. Днес направо ме лъхна нещо от мойта младост, когато Народният театър поставяше повечко такива пиеси. Но тук, освен че пиесата е хубава, има много щастливо съвпадение на режисьорското виждане с актьорското покритие, то пък от своя страна се покрива с майсторството на драматурга. Искам да обърна вниманието на нещо важно на актьорите.

Нека те не смятат, че това е крайт на тяхната работа и че премиерата ще отмени грижите им за детайлирането на образите, което вече си е чисто актьорска работа. Ясно е, че в гостите няма да има значителен прогрес, но носителите на главните роли трябва да се вгледат в образите си, защото авторът не казва нещата само ачик-ачик, а строгероите си не в два, а в три плана, а някои от артистите галопират по действието. А ако не експлоатираме максимум възможностите, заложен в тази пиеса, ние просто губим по точки и сами ограбваме себе си. Става дума за известен "ахтунг", за пуанти, за паузи и нюанси, които се пропускат и не се доизвайват. Така например в първа и втора картина между Любо Кабакчиев и Виолета Минкова става равно и даже започва да битовее. Това е пиеса на неспирно внимание, в нея има символи, това е ярка политика проведена в образи. В никой случай не трябва да битовее. И нека не забравяме, че разобличаваме един морал, който е заразен и опасен и за нашето общество. В този смисъл допълнителното доизграждане и доизвайване на всички образи е задължително. Ще ми се и у другите, както при Савата да има допълнителни фатки, малко повече американизирани, нещо, което да допълва духа, за да се изостри пиесата. Любовните сцени трябва да се направят на едно по-високо равнище - при Любо Киселички в тях има едно спадане, а при Любо Кабакчиев се проявява неговата неврастеничност не по образ, а негова лична - в движенията, в ходенето. В тези сцени трябва да има едно по-голямо прибиране и очистване във външното поведение. Сега е ясно, че Чапразов, така да се каже, ще бъде каймаклията на този спектакъл, но нека не му се услаждат чудесните му на-

ходки, за да не се получи разпищолване, за да не става лековат, а да е хем човешко, хем ярко поведението му.

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ. Аз напоследък много чета, Орлине, и имам желание да се уча. /Смях/.

ЮЛИАН ВУЧКОВ. Аз трябва да кажа, че искрено се зарадвах на някои качества на спектакъла, но ще искам да направя и някои препоръки. Първо в него има едно наистина добро водене на диалог, нещо с което много малко спектакли могат да се похвалят. Направо казано - диалогът се води блестящо, виртуозно, артистите си играят със словото така както дори на сцената на Народния театър, където въобще добре се говори, не се среща често подобна лекота. Трябва да признаем, че и преводът е великолепен. Отдавна не съм изпитвал удоволствие от такова леко водене на диалог, на изпипан финес във всяка фраза, професионално леко и освободено поведение на артистите. В нашите спектакли иначе винаги се чувства известен ориентализъм, тронави интонации и понякога дори сънливост в поведението. Обещавам ви, че този спектакъл с тези си качества ще събуди основателна завист сред колегите от другите софийски театри. Удоволствие е да се гледат артистите на Народния театър така пластически освободени в ролите си. Но ще ми позволите да отправя и някои критически бележки. За мен спектакълът е малко весел на места, докато нещата в пиесата са по-сурови и по-страшни. Искаше ми се и на сцената да видя една по-голяма острота. На места професионалната лекота на играта води до олекотяване в образите. А изискванията на образите са по-големи, психическото натоварване по-значимо. Трите двойки на гостите трябва да бъдат по-сериозни в тези обстоятелства. Убийството в

спектакъла става някак невинно и сякаш между другото, докато те го правят от страх и трябва след като го извършат да бъдат ужасени.

ГАНЧО ГАНЧЕВ. Преградата от щори отделя публиката от страшното, дава дистанция между нея и събитията на сцената.

УЛИАН ВУЧКОВ. В режисьорското решение трите двойки на гостите са изведени малко повече по сюжетната линия само и са освободени от драматическо насищане. За какво ми е истината за Виетнам сама за себе си. Аз искам да изтърпна от покварата на това общество, което ражда убийци, да ми стане горчиво, обидно за човешкото падение. В спектакъла отсъства клокачещото движение на вината. Любо Кабакчиев има вътрешна ангажираност в образа, търси острота, а Виолета Минкова е по-външна, при нея трябва да изчезне играта. При Любо се чувствава и ритъма, но освен него той пред очите ни става дрипа и има съзнанието за своята вина, има покрусата на човека. А при всички останали това или го няма или не е в нужната степен. Галопирането на места е само за себе си и аз преставам да чувствавам усамотението на тези герои. Дори Николайчо е тръгнал по една външна пластична характеристика. А той е чистият човек, който е чужд на тази среда, когото непрекъснато го изумяват хората около него. Николай е рядко талантлив човек, но не е потърсил в състоянието на героя си какъв отзвук и как рекушира върху ~~xxx~~ него средата. И затова вината е в Енчо, който особено в "Домът на Бернарда Алба" даде достатъчно големи доказателства, че умее да работи по линия на един вътрешно-психологически план, че умее да насища сцената с драматизъм.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Сега не обсъждаме "Бернарда", а "Всичко в градината"

нали?

ЮЛИАН ВУЧКОВ. Енчо, ако ти не искаш да ме изслушаш, тогава защо въобще ни събирате на художествен съвет? Ще ми се Виолета Бахчеванова да внесе още повече вътре в ролята известна заостреност, а Кабакчиев да задълбае верния път на вътрешната покруса. Аз не претендирам, че съм прав във всичко, което казвам. Бележките ми вървят по линията да се открият повече някои реплики, да се акцентират някои моменти дори с осветление, а не осветлението навсякъде да е равно и да не се сменя през целия спектакъл. В мизансена също трябва да се акцентират някои моменти. Трябва да има повече психологически паузи, повече вътрешна атмосфера, в поглед, във взаимоотношения, става дума за всичко онова, за което говори Орлин. Трите двойки - ами че те непрекъснато играят на весели, а не са весели, защото цялото им общество е лицемерно и фалшиво и това зотормозява тяхното естествено поведение. В спектакъла има тенденцията за известно заобляне в актьорските прояви, а е необходимо заостряне.

ГЕОРГИ РАДАНОВ. Юлиане, не смяташ ли, че създателите на спектакъла са мислили малко повече от нас над образите и са изживели и изстрадали достатъчно създаването си?

ЮЛИАН ВУЧКОВ. Извикали са ме да си кажа мнението и аз си го казах.

НИКОЛА ДИНЕВ. Имам да кажа само две думи. Ако има нещо, което най-много да ми харесва в този спектакъл, това е че колегите играят като на шега, а на мен от тяхната игра ми става страшно, и не само на мене, но въобще в салона. А това за съжаление рядко виждаме на сцената. Другото, директното е по-често. Те играят и ха река да се засмея и усмивката ми замръзва. Те подкупват с това, че живеят

органично в едно ежедневие, и така както се смеят след убийството - сякаш за тях не е извършено убийство - това ужасява. Трябва да ви кажа, че и на мен ми се играе така сложно, а не директно.

ПЕТКО КАРЛУКОВСКИ. Сутринта като гледах, не можах да си обясня какво не ме удовлетворява. Хареса ми много, а не съм удовлетворен и не зная защо. Затова очаквах втория спектакъл с нетърпение и трябва да кажа, че подкрепям Илиан Бучков. Трябва да се подсилят някои неща в драматизма. Тамън се подготвя да приема драматизма, пък то вземе, че нещо се прекъсне.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА. Много ми харесаха и двата спектакъла. Апелирам към другаря Гетман - повече хубави пиеси да има на нашата сцена. Смятам, че гостите трябва да имат по-конкретни задачи. В сцената на убийството единствената, която трябва да запази самообладание е госпожа Тут. Останалите жени трябва да изпаднат в паника, защото разкритието им пред обществото за тях значи край, край на всичко. ~~Бихахихихихи~~ Тази сцена не търпи дъвчене, или ако се дъвче - то трябва да е машинално. Те тук просто не знаят за какво да говорят. Те не са убийци, но убиват и това е страшно. И решението тук май че трябва да се преориентира.

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Гледах първи и втори състав завчера и сега.

Първо, смятам, че трябва да бъде поздравено литературното бюро, което отстоя в нашия репертоар тази пиеса.

Второ, трябва да се поздравят режисьора, че състави правилно разпределението между първи и втори състав.

Трето, ние сме готови както за премиерата на 8, така и за премиерата на 10 юни. Приемам повечето от критиче-

ческите бележки, но ми се струва, че най-прав е другарят Юлиан Вучков. Това е лично мое мнение. Тази пиеса ни дава възможност чрез средствата на изкуството да минем в идеологическо настъпление. Сега си спомням думите на другаря Кабакчиев срещу някои жалки попълзновения и прийоми от 50-те години срещу пиесата. "Ако те използват срещу нас Солженицин, какво ни пречи ние да ползваме Олби срещу тях". От тази пиеса става такъв изобличителен филм, който може да обиколи света. Искам да подкрепя становището на Юлиан Вучков. Тук са събрани патриотите на нашия театър, които са загрижени за неговото отглеждане, които правят своите бележки по съвест в името на неговото добро, в името на общата работа, която вършим. Трябва да имаме търпимост към мнението на другия. Абсолютно съм съгласен с Юлиан Вучков, че спектакълът трябва да бъде по-суров, да прозвучи по-страшно, разобличителната му линия да изпъкне по-релефно. Днес аз съм приятно изненадан от Кабакчиев. В смисъл, че това е тежка роля, той играе многопланово, разкрива дълбок драматизъм на личността и го съчетава с дълбокия драматизъм на социалната категория на този тип, като при пълно съзнание се примирява с това съществуване. Много голямо постижение има и другарят Киселички. С всеки спектакъл образът му ще става все по-нюансиран. Много хубаво каза Севелина, че това е заявка за голяма роля. Това е талантлив човек на който засега не му е даден достатъчно старт, за да узрее като опитен творец. Но завчера като го гледах, не го виждах като влюбен и не можах да възприема големия викот и гюрултия, когато разкрива истината за жена си. Имам вяра, че другарят Киселички ще влезе в

образа, такова е моето впечатление. Много съм доволен от Виолета Минкова и се радвам, че се борих за нея да влезе в първи състав. На сцената се чувствува присъствието на актриса, но я няма любовта между нея и мъжа ѝ. Не мога да повярвам, че чак толкова са влюбени в нея. Жоржета е много рязка и играе като оса. Много съм доволен от Виолета Бахчеванова в госпожа Тут. Още първите три думи, които тя произнася - зад тях усещаш други намерения, друг план на поведение. Да оставим настрана професията ѝ - аз просто така си представям една бизнесменка. Тя ти говори едно, а ти усещаш как в главата ѝ има още неискани неща, как те преценява. Лили Попоиванова, така както я видях онзи ден не ми хареса. Дано днес да се е получил при нея втория план, защото иначе е твърде безучастна към нещата, много монотонна и еднопланова. За Чапразов опасенията на Орлин са реални, но той е роден актьор, днес беше просто разкошен. Не можах да видя дали във втората част са достатъчно персонифицирани двойките на гостите, защото препоръките, които направихме онзи ден на репетицията.....

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Недейте да говорите така, другарю Гетман. Вие гледахте една репетиция преди десет дена. Оттогава нещата се промениха.

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Не беше преди десет дена, а онзи ден и дано да са се променили. Накрая ще кажа, че спектакълът е достоен за марката на театъра и ако с течение на времето произведението прозвучи по-сурово, по-разобличително, то спектакълът ще се превърне в един от големите върхове на нашия национален театър. Искам да благодаря на всички другари от художествения съвет, които подкрепиха иде-

ята да се използва промеждутъка между премиерата на другаря Мирски и започването на следващата постановка, за да се работи пиесата на Олби. Режисьорът работи с хъс, упорито, независимо от огорченията, от липсата на дисциплина на техническия персонал, независимо от това, той не се поколеба и доведе нещата до премиера на 8 юни и то с полза за Народния театър и за нашето идеологическо настъпление. Художникът - Атанас Велянов - в този спектакъл си изми очите, защото в младежкия театър си остави ръцете в спектакъла на Кольо Георгиевата пиеса. Пропуснах да кажа нещо важно - всички режисьори си имат едно символ верую против вторите състави. Не мога де не призна я, че другарят Халачев със съпротива прие дубльорството, но художествено го изведе до край.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Ще бъда съвсем кратък, защото когато човек прави нещо, не трябва да го оправдава с думи. Работата сама говори за него. Актьорите играят абсолютно в режисьорската концепция. Ако има някакви критически бележки към тях, те всъщност са само към мене. Понеже се направиха бележки за това, че спектакълът трябва да бъде мрачен и страшен искам да кажа две думи. Заслугата на Олби е само в американизирането на пиесата на Джайлс Чупър. Пиесата е написана директно, измислена е логически и няма защо да се играе директно. Страхното идва от това, че страшното се извършва в едно всекидневие. Днес всъщност ние имахме две премиери, защото премиера значи първа среща с публиката. И по-голямата част от състава игра две представления в един ден. Аз не мисля, че спектакълът е завършен - той трябва да върви нататък. Сега самият аз се убеждавам, че трябваше и можеше да има два пълни състава. Това нямаше да наруши рабо-

тата. Тука се говори - лека игра, лек диалог, лекота - тази дума ме дразни. За мен е качество да играеш леко, а не непрекъснато да трагедизираш, по-трудно е да се играе едно ежедневие. Вие казвате - убийството трябва да бъде страшно. А не е ли по-страшно, че непосредствено след убийството те говорят и се вълнуват от това, че Моника Бърнс е еврейка. Кое е по-страшното? Важното е че те са потенциални убийци, че убиват на шега, страшното е не в техните изживявания, а в освобождаването им от това неприятно за тях обстоятелство - необходимостта от убийство и в потенциалната възможност, която носят за ново такова. По отношение на бележката за трите измерения, които трябвало да има в актьорското присъствие - добре е да ги има, но това не навсякъде е възможно да се получи по авторов материал. Направиха се бележки на Чапразов - заявявам ви, че той играе с голямо чувство за колективно присъствие, макар че ролята му позволява да бъде гастролър на сцената. Двете изпълнителки на Джени са различни, с различни индивидуалности и естествено е да създават два отличаващи се един от друг образа. Тук има добри страни и в двете, и мисля, че и двете са достатъчно точни във философската задача, а не само в битовата и семейна страна на проблема. Независимо от сложните условия на работа, актьорите стиснаха зъби, за да преодолеят ненормалната ситуация, в която е театъра. Не говоря за почти липсващата атмосфера на работа, за непрекъснатите гафове с решетките, защото при нас вече всичко се прави между другото от техническия персонал. Главният осветител по време на генерална репетиция решава да обучава своя ученик. Ако това продължава по този начин - ние ско

ро ще стигнем в задънена улица. Никога фишовете не се изпълняват. Никой няма страх от административни наказания. Ние сме национален театър, а се свеждаме до самодейни начала в работата на техническите служби - всичко се прави на лични услуги.

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Главната вина е в християнската същност на Александър Григоров. Него го е страх да накаже сценичен работник да не би да напусне. Дали сме им 25 процента увеличение на заплатите, който не желае да работи - ще си върви.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Спектакълът днес има генерална репетиция и е в движение напред да се осъществи. По отношение на гостите: Обли ги е обозначил само с по една черта и хората правят това, което им е дадено по автор. И не може да изискваме от тях повече от това, което е дадено в репликите им.

ЮЛИАН ВУЧКОВ. Ти омаловажаваш произведението. Защо тогава го поставяме?

ПЕТКО КАРЛУКОВСКИ. Искам да ви занимая с един художествено-финансов въпрос. Предлагам на четиримата основни изпълнители - Ричард, Джени, Джек и госпожа Тут - да се даде по 1,50 точки, а на останалите по 1 точка.

АЛЕКСАНДЪР ГЕТМАН. Други предложения има ли? Приема се. Благодаря на художествения съвет за неговата отзивчивост да гледа два поредни спектакъла и да вземе участие в разискванията по спектакъла.

БЕЛЕЖКИТЕ ВОДИ:

А. Каракостова

/А. Каракостова, драматург/